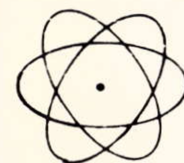
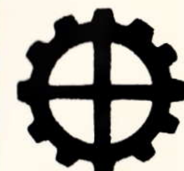

A következő számunkból:

ALIEN SEX FIEND
CAT RAPES DOG
ARMAGEDDON DILDOS
PLACEBO EFFECT

VIRUS

ELSŐ · MAGYAR · TECHNO · FANZINE

1993

NO 3.

TARTALOM:

VÍRUS FANZINE
C/O BUDAPEST 1245
Pf.: 1206
HUNGARY

„Ami boldogság van az abból ered, ha egymásnak jót akarunk. Minden szomorúság, ami van pedig abból, hogy magunknak akarunk jót."

XIV. DALAI LÁMA

MEGJEGYZÉS:

Kérjük, ha valaki ír, küldjön válaszborítékot, mert nekünk így egyszerűbb. Többen kérdezték, hogy mennyire megbízható az a koncertterv, amit mi is terjesztettünk. Részünkről semennyire (a tapasztalat még rosszabb!) Ezügyben felvilágosítást kizárólag a Pe-Csa, illetve Fekete István tud adni.

Az ARMAGEDDON DILDOS-ról készült riportunk videófelvételeit mindezidáig nem kaptuk vissza a koncert pesti szervezőitől — így terveinkkel ellentétben — nem kerülhetett bele ebbe a számba.

Az újságot szerkesztették: ZOLI&BOBO

Köszönet a segítségért: Lórántnak / Francois-nak / Gyurinak / Istvánnak és Jancsinak / Kövérnek / FATMAN-NEK / Gyurinak / Kissme-nek / Palának / Halász Tündének / a vidéki terjesztőknek / Bodrossy Márknak az electro-grafikákért / és mindenkinek, aki írt nekünk.

HALÁSZ TÜNDE

Álmomban . . .

Álmomban lazacszín trikóban
Zöld bogarakat
Kínoztam
Álmomban zöld trikóban
Lazacszín fákat
Bámultam
Álmomban fehér trikóban
Fekete ördögöket
Rugdaltam
Álmomban ébren voltam:
Istennel társalogtam.

Több zenekar, így a CASSANDRA COMPLEX, a FRONT 242 (szövegek lsd. VÍRUS 2.) és most a FRONTLINE ASSEMBLY-vel kapcso**latban merült fel a CYBERPUNK elnevezés, amely a fiatal** és körülrajongott sci-fi szerző, William Gibson munkásságára vezethető visz**sza.**

A CYBERPUNK a számítógépkorszak science fiction-je, a klónozott emberek, az óriási hálózatok világa. Bizonyos mértékig a scien**ce fiction tagadása, mivel a dermesztő antivilágban** nincs kiút a katasztrófából, elfogadja a pusztulás tényét, és a fenyegetés elől nem **létező pótvalóságokba menekül.**

A stílus korai előfutára a Tron, **a szintén** 1982-ben készült a szakadék, szélére került emberiség problémáit feszegető Szárnyas fej**vadász, vagy az első igazán** cyberpunk-filmként aposztrofált, Stephen King elbeszélését feldolgozó Fűnyírós emberé.

CYBERPUNK

ASSEMBLY

„Pokolvörösbe fényesedik az ég
Rakéták szállnak a levegőben
Széttört álmok, széttört remények
Halott testek mindenfelé.
(FLA: Mindphaser)

FRONTLINE

BIOGRÁFIA

A történet valahol ott kezdődik, hogy BILL LEEB 15 éves korában szüleivel Ausztriából Vancouverbe vándorolt. Nem volt ott sok klub, a hasonló érdeklődésű emberek ismerték egymást. Így került kapcsolatba Cevin Key-vel és David Ogilvie-vel. Összejártak és horrorvideókat néztek. 1983-ban aztán elindították a SKINNY PUPPY-t, ahol Bill WILHELM SCHRÖDER név alatt basszus futamokat játszott és vokálozott.

A „Remission" és a „Bites" megjelenése után szóló projectről kezdett álmodozni, mert úgy érezte, hogy a Skinny-nél szokásos színpadi vérfürdő nem igazán fejezi ki a gondolatait. Így vette fel 1986-ba első két kazettáját, a „Nerve War"-t és a „Total Terror"-t, amelyeket különböző kiadóknak küldött szét az USA-ban és Európában. Ezidőtájt találkozott Michael Balch-val egy Einstürzende Neubauten koncerten Vancouverben. Michael vegyészhallgató volt klasszikus zenei képzettséggel, de nagy érdeklődést mutatott a komputerek és a technika iránt, így bekerült Bill projectjébe.

1987-ben jelentette meg a debütáló albumot a THIRD MIND (ma is ehhez a kiadóhoz tartoznak) „The Initial Command" néven. A lemezt meglepetéssel fogadták mind Európában, mind az USA-ban. A techno zene egy új arca mutatkozott meg: meglepő gitárhasználat, a vokálozás és az éneklés közötti, tudatküszöb alatti morgások és suttogások, belül ipari-indusztriális effektek, kívül szárnyaló dallamok, klausztofobikus ritmusok, ütések.

Az összhatásban egészen egyedi a zenei megközelítés, elektronikus impulzusok gerjesztenek egy hipnózis szerű állapotot, aminek az amnézia a határa.

„A hallható másvilágosság minden formája, úgy tűnik a FRONTLINE ASSEMBLY egyike a leglogikusabbnak és a legcsodálatosabbaknak." (NME)

„Kanada úgy mutatkozik be, mint új lendítőerő, valószínűtlen örvénylése az elektronikus zenében volt a SKINNY PUPPY a NUMB és most itt a FRONTLINE." (MELODY MAKER)

Szintén 1987-ben készült a „State of mind". Egy továbblépés a mélyebb, rejtett dimenziókba. A zenén visszhangozva szűrődik át Bill hangja, itt mutatkozik meg legjobban, hogy az éneket, mint hangszert használják. A lemez a háború utáni szenvedő, zaklatott, de a békevágyó Tudatállapot.

A TESTIMONY gyönyörűen adózik az elesett áldozatok mennybeszálló lelkének. Egy pár percnyi tűzszünet. A BURNED SOUL-ban pont a fájdalom és a gyász érzete emelkedik a depresszióig, miközben a magukat ünneplő hősök beszélnek . . . A MALIGNANT FRACTURE gépezetének csikorgó hullámtörése fenyegeti az ugráló, vibráló basszust és a monoton menetelő dobot. Végül a lemez EASTERN VOICES himnuszával zárul, mialatt a rádió az iraki háborúba jelentkező fiatalokról beszél, és azok felszabadult éneke szól a háttérben.

1988-ban készült el a „Corrosion" című album. Ezen az anyagon magas szinten mutatják be a zene dekoratív minőségét, érezhető a harmonia iránti kielégítetlen vágyuk. Egyszerre fejez ki kétséget, bizonytalanságot és sötétséget, de nem az eposz gótikus jelentésével, hanem önmaga törlésével mely prózai szerkezeti fejlődés. A CONCLUSION olyan, mintha pislákoló csillagok vagy néhány fénysugár kápráztathatna el hirtelen és húzna lefelé az eszméletvesztés zónájába a roncsolt, hamisított sikolyok közé.

FRONTLINE

ASSEMBLY

Az ON THE CROSS elkeseredetten vesz körül mint üldözés egy gótikus katedrális árnyékán keresztül, miközben a DARK DREAMS elegánsan tiszta félelemvers. A bevágott hang valamelyik Ku Klux Klan tagjának hangja, utalva az igazságosságra.

Ebben az évben jelent még meg a „Disorder" EP. Néhány szám, mint a LURID SENSATION, BODY COUNT vagy a DIE SECT jelzi, hogy őket is ugyanazok a rémálmok motiválják, mint a SKINNY PUPPY-t, de a gregoriánus énekek, a harangok, az ének kísérletező suttogása távol van az élveboncoló laboránsoktól.

„A FRONT 242 túl kortárs, túl post-post-modern, a SKINNY PUPPY túl törött, túlságosan véres, túl groteszken emberi. A YOUNG GODS az egyetlen más reális szállítója a hangépítészetnek, túl ősi, túl ingatag. Nem, a FRONTLINE ASSEMBLY egyedül áll, fenséges, monolitikus és egy kicsit sem abszurd" — írta ekkor a NME.

A CORROSION és a DISORDER közösen megjelent a „Convergence" című CD-n. A borítóval ellentétben ez nem egy ledőlt katedrális kövei, hanem egy tökéletes struktúra, hangokból felépített panteon. A CD-n található három bonusz szám olyan nagyszerű, mint a COLLISION vagy a SOLITUDE OF CONFINEMENT.

1989-ben jelent meg a sikeres „GASHED SENSES & CROSSFIRE". A zene egyszerűsödik, háttérbe szorul Michael érdekes gitárjátéka (föllelhető pl. FOOLSGAME-ben), mégis az egyik legváltozatosabb lemez. A táncolható számok (pl. NO LIMIT, BLOODSPORT) mellett felfedezhető a régi FRONTLINE hagyományokhoz tartozó nóta is: a D. T. D. lebegő basszusaival vagy a SHUTDOWN, mely magában hordozza a világ összes fájdalmát. Azzal, hogy maxin is megjelennek a számok és az ének kezdi hagyományos helyét elfoglalni, kilépnek a

személytelenségből. Ezt erősíti az első európai turné is. Bár még csak kevés helyre jutnak el, egyre jobban felfigyel rájuk a közönség. Élőben RHYS FULBER-rel kiegészülve (aki ütősökön játszik) Michael gitáreffekjeivel dúsítva játszanak.

A koncerteket durva diaképekkel segítik. A koncertturné végén Michael Balch otthagyja a zenekart és a MINISTRY-ben kezd, mert gitárcentrikusabb zenét szeretne csinálni.

1990-ben új időszámítás kezdődik a FRONTLINE ASSEMBLY életében. A tagcsere (Rhys Fulber állandó tag lesz) zenei váltást hoz magával. A májusban megjelenő első kislemez, az ICEOLATE szokatlan hangzása meglepte a rajongókat. A sorrendben ötödik nagylemez, a „CAUSTIC GRIP" szeptemberi megjelenésekor megoszlottak

a vélemények. A NME-ben a következőket írta Dale F.: „Bill Leeb-nek honvágya van a Skinny Puppy iránt. Ez nem módszer, hogy kezeld a barátaidat!"

Németországban pozitív volt a lemez fogadtatása: „Olyan, mintha az összes fogad húznák és bőrátültetést hajtanának végre egyszerre."

A PROVISION-t (a következő maxi) a MELODY MAKER a hét kislemezének választotta és hónapokig volt még a német listákon. A CAUSTIC GRIP-et a kontinens több techno fanzinja az év lemezének választotta. Ezzel az albummal a zenekar minden kétséget kizáróan felemelkedett a legnagyobbak közé.

A szövegek sötét képet festenek a világban egyre jobban terjedő háborúkról, fegyverkezésekről, aresszióról, terrorról. A klausztofóbikus sodró lendületű zene (két számban ismét szerepet kapott a gitár és több helyen hallhatóak az ipari betétek) emeli ennek érzését és az összhatás katartikus.

A borítón az Amnesty International kiadványaiban használt, Justiciát ábrázoló fotó jelzi, hogy nem akarja látni a Földünkön feleslegesen elfolyt sok vért.

Év végén jelenik meg a Vírus című új kislemez, ami egyenes folytatása a Caustic Grip hangulatának. A számhoz készült video kapcsán — amely legjobb az eddig elkészített videók között — érdemes arról szólni hogy a FLA azon kevés zenekarok egyike, amelyik megpróbálja kihasználni a video adta lehetőségeket. Az eddig készült négy klipjükből leszűrhető stratégia az, hogy a tagok minél kevesebbet szerepeljenek, helyettük gyorsan pergő a legmagasabb animációs technikát felhasználó filmek beszéljék el, támasszák alá a zenét.

1991 tavaszán belefognak második turnéjukba. 32 sikeres amerikai koncert, ahol többször játszottak a KILLING JOKE-kal és az EINSTÜRZENDE NEUBAUTEN-nel jönnek ismét Európába. A közönség mérhetően nagyobb mint bármelyik eddigi turnéjukon. Az előzőhöz képest több állomást magába foglaló sorozat keretében jutnak el Prágába is (lásd külön írásunkat).

Visszatérve Kanadába elkészítik az ötszámos TOXIC EP-t. Ezt azonban a kiadó folyamatosan halogatja, végül nem jelenik meg. A számok egyébként hallhatók az új maxik B oldalán.

1992 januárjában jelent meg az új MINDPHASER című kislemez, majd márciusban a várva várt nagylemez, a TACTICAL NEURAL IMPLANT. Ezzel az albummal sikerült ismét újat hozniuk. Elszakadnak a CAUSTIC GRIP véresen keményre élezett világától, keverednek az INTER-MIX house-os, pulzáló hangzásával, fokozatosan ráébrednek, hogy az EBM-nek kevesebb ridegségre van szüksége. A nagyon összetett, lüktető szintiritmusok között felfedezhető a CLOCK DVA hatása (ez az egyetlen techno zenekar, amit Bill is hallgat). Kicsit visszatértek a korai FLA dallamosabb hangzásához, ahol a szöveg helyett az érzelmek és az érzékek támadása volt a fő cél. Erre példa a GUN, amely szemünk elé vetíti egy lehetséges harmadik világháború mindent elsöprő pusztítását: a narancsszínű égboltot, a romokban álló templomokat, a halott testeket és a növekvő gomba alakú felhőt . . .

Szomorú, apokaliptikus rémálmok a robotok által ellenőrzött világról. A túltechnologizáltság, cyberpunk jövőkép uralkodik a lemezen, ami talán jobban illik egy gépek által készített zenéhez. (PERSZE NEM FELEJTHETJÜK EL AZ EMBERI TÉNYEZŐT!!)

„Miért nem veszitek meg a T.N.I. albumot — valami, amihez odabújhatsz egy gyógyító nyári éjszakán." Angela Lewis (NME)

FRONTLINE ASSEMBLY

1991. IV. 20., PRÁGA

Április vége, mégis hideg hófúvás. Délelőtt egy lemezboltban kb. 100 Ft-ért megvesszük a jegyeket valahol a Károly-hídnál, délután egy művészbárban múlatjuk az időt, majd villamossal megközelítjük a Kulturniku Barikadniku nevű klubot. Este nyolc körül a zenekar már berámolt Angliában bérelt szakadt mikrobuszából, de még nem engednek be. Bent folyik a beállás és mi a kiszűrődő hangokra kezdünk felolvadni . . . Aztán kinyílnak az ajtók és a mintegy 300 érdeklődő beköltözik a közepes méretű, 50-es évek hangulatát idéző terembe. Bemelegítésnek a SWANS CHILDREN OF GOD-ja szól. (Alapmű minden ZENÉT szerető embernek.) A színpad fele katonai álcahálóval van letakarva. Aztán hirtelen csend és sötét lesz, dől a füst és a félhomályban három alak kerül a színpadra. Az első öt perc zsigerzöreje után elindul a henger, a három zenész technoban szokatlan élőmunkába fog és nincs megállás. Baloldalt, a színpad elején Chris Peterson dobol (ld. még WILL), jobboldalt elöl Rhys Fulber egy szintin dallamokat játszik, iszonyú lendülettel effekteket dobol és hátul fémeket üt, Bill Leeb a számok közti szüneteket kegyetlen, fémdarálós szőnyegekkel tölti ki, miközben lemezeket cserél, majd elsöprő energiával énekel. És csak áramlik egymást váltva a feszültség és a fájdalom a testembe, az idegeimbe, mindeközben reng a terem, pereg egy tökéletesen vágott brutális film vér- és lávafolyamokkal, betegségek latin neveivel, gyorsított felvételen épülő lakótelepekkel. Ennél többre nem is nagyon emlékszem, csak arra, hogy nagyon jó. Üvöltve, kiáltva követelem önzően a ráadást. A végén már mind a hárman dobolnak — Bill egy vashordót üt teljes erővel — teljes katarzis.

Aztán arra térek észre, hogy a villanyt felkapcsolták, a cseh közönség már kiszivárgott, mi a földön ülünk és még kalapál az agyam . . . Azt sem tudom, milyen hosszú volt a koncert, lehet, hogy tíz perc, lehet, hogy két óra. Unalmas gomgnyomogatás nem volt, az biztos.

Utána tudunk néhány szót váltani a zenekarral, de mivel hangunk nem sok van, ezért ez inkább csak gratulációra szorítkozik. Ezután, utolsóként elhagyva a termet, kitántorgunk az éjféli hidegbe. A kalandos éjszakával és a hazautazással nem untatnék senkit, de a tárgyilagosság kedvéért elmondom, hogy hét kiválasztott lehetett ott, és íme a koncertprogram, ami önmagáért beszél: The Chair, Icolate, Victim, Resist, Virus, Threshold, Bloodsport, Force Fed, Mental Distorsion . . ., Overkill, Provision . . . Digital Tesion Dementia, Body Count . . .

B.A.L.

FRONTLINE ASSEMBLY

OVERKILL

Játszva a fájdalommal
Összeomlunk
Vége
Függve egy idegtől
Üvöltve ébredsz
Utálsz mindannyiunkat
Hallást romboló terroristák
Megsemmisítenek a
Fém ütések
Annál közelebbről látod
Minél közelebb jössz
Gyorsan
Kikapcsollak TÉGED!
Kikapcsollak TÉGED!
Megsemmisít
Megsemmisít
Játszva a fájdalommal
Overkill
Összeomlunk
Térj ki a
Zsarnokság éneke elől
Ég a lelkem
Hajlongsz a mellkasodban
A dob ütésére
Rezgések szárítanak ki
Mint egy nyílt seb
Mint akiket követsz
Mint amiket teszel
Kemény, mint az ütés
Átvilágít
Abbahagyom
Abbahagyom
Abbahagyom
Összeomlok
I overkill
Az idegektől függve
Üvöltve ébredsz
Minél közelebb jössz
Annál gyorsabban abbahagyom
Kiváltva az érzékeidet
Az ujjak mint a jég
Ég a lelkem
A szellem magasan jár
(Overkill: a győzelemhez szükségesnél jóval több ellenfél elpusztítása, pl. hidrogénbombával.)

VICTIM

ÁLDOZAT

Megvágás hatása alatt
Kín nélkül
Éleszd a lelkiismeretet
Tudva a megsemmisülést
Adj nekik elég kötelet,
Fölakasztják magukat . . .
Nehezen múlik el a nap,
Mikor hallod a
Halálüvöltést.
Az a reménykedő érzés,
Az a kívánt gyötrelem
Olyan félénk, olyan heves,
Olyan neheztelő
Fétis hisz a
Tisztelet szavában
Fedd fel a tajtékot
Tudva a megsemmisülést
Tönkremenve belül

Olyan heves vagy
Látva a tekinteted
Életerőt sugároz
A felélesztés
Oly hideg
Megpróbálnak
Darabokra vágni

Kapard a csonjaid bőrét
Kapard a csontjaid bőrét
Létező gyűlölet
Mesterséges megtermékenyítés
Olyan hideg világ

FRONTLINE ASSEMBLY

PROVISION
GONDOSKODÁS

Áldottak a bolondok
A szemük kivételével — *DÜHÍT*
Adózz hódolattal
Egy kisebb istennek — *DÜHÍT*
A napi hősök által becsapva
Mindent ellenőrizni akarnak — *DÜHÍT*
Nincs holnap
Ma nincs élet — *DÜHÍT*
Pusztulás a dögvésztől
Errózió kezdődik — *DÜHÍT*
Határozd meg az összes problémát
Kellemes a bosszú — *DÜHÍT*
Ellopjuk az álmaidat
Ellenőrizve a tudatot
Ítéld el azokat a bolondokat
Akik hátramaradtak
A torzszülöttek birodalma
Egy feloldó haláleset
Elpusztítjuk a szegénységet/élettelenséget
A hazugságoktól elvakulva
Kerüld el az áldozatokat
Akik hatalomért imádkoznak — *DÜHÍT*
Most kezdődik az öldöklés
Figyelmeztetés nélkül — *DÜHÍT*
A torzszülöttek birodalma
Egy feloldó haláleset — *DÜHÍT*
Előbb vagy utóbb
Mindannyian megfizetjük az árat — *DÜHÍT*
A szégyene és a fájdalma
Egy csipő látványnak — *DÜHÍT*
Maró imádat
A jelölőlista tiszta — *DÜHÍT*

SOLITUDE OF CONFINEMENT
BEZÁRTSÁG MAGÁNYOSSÁGA

Mit találsz odakint?
A csalárdság összeomlása
A múlt egy emléke
És egy csendes vég

Egy lassú árnyék kúszik
Nincs
Nincs tévedés

Bezártság magányossága
Korlátozásnak tűnik
Ugyanannak a rendje
Semmi sem tűnik tökéletesnek

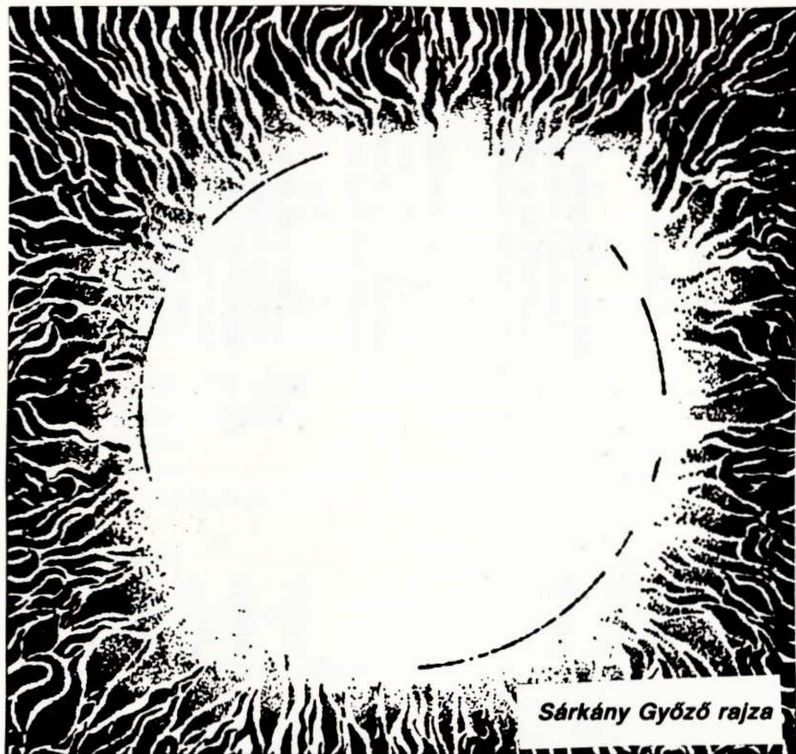
Egyfajta tragédia
Egy kábító tett
Engedelmességre szorítás
Folyadék tölti meg az agyat

Nincs annyi időm
Hogy megtudjam
Olyan meghökkentőnek tűnik, egy esély
Amit meg kell játszanod
Soha nem adhatod fel
Az élet oly törékeny
Soha ne nézz vissza

Bezártság magányossága
Korlátozásnak tűnik

A FÖLD NEM ÖRÖKSÉG

a szüleinktől, hanem kölcsön a gyermekeinktől (indián mondás)

Sárkány Győző rajza

AZ alábbi cikk Dr. Mózsa Szabolccsal készült riport alapján íródott. Ő kutatóorvos, 1956 óta foglalkozik radiohaematológiával, radiobiológiával. Csernobilban valami szörnyű dolog történt az emberiség történetében: egy 7-es fokozatú baleset, ami az eddigi legnagyobbnak számít. Csernobilban RBMK 1000 típusú energiafelszabadító reaktort működtettek. A volt Szovjetunióban tizenöt ilyen típusú polgári reaktor van. A katonai rekatorok még dolgoznak a nagy szibériai folyók mellett. Ez a reaktor azért volt kedvelt, mert adott határig tetszés szerint növelhető a teljesítménye és órákon belül üzemi csúcsteljesítményre futtatható.

Nem igaz az az állítás, hogy Csernobilban nem volt atomrobbanás: először volt egy nukleáris robbanás, amit a szakma egyértelműen bizonyított. Számításokkal igazolták, hogy egy „megszaladt" láncreakció játszódott le, márpedig, ha ez nem szabályzott, akkor robbanásszerűen megy végbe. Ezt követően a reaktor vize hirtelen felforrt (egy óra alatt 37 500 tonna víz áramlik át az RBMK-reaktor terén). A gőz okozta robbanás volt a második. A harmadik — az, amiről általában nem beszélnek világosan — robbanás oka az volt, hogy a cirkonium-vanádium és részben titán tartalmú üzemanyagrudak katalizálták a vízgőz bomlását és durranógáz keletkezett. Kigyulladt 1500 tonna grafit, amit nem lehet eloltani, amíg el nem ég; jelenleg is izzik a reaktortérben, ami még maradt belőle. A negyedik robbanást az okozta, hogy a forró vízgőzt a grafit is bontja és szén-monoxid, valamint hidrogén képződik; az előbbi jól ég, az utóbbi levegővel keveredve robban.

Az egész reaktor egy könnyűszerkezetes épületen volt, aminek a teteje kátránypapírral volt befedve, a külvilág felé nem volt zárt. Amikor bekövetkezett a robbanás az üzemanyagrudakat cserélő daru felrepült és a levegőbe emelt egy 1500 tonnás betonelemet, ami visszaesett és átütötte a reaktortetőt. Így ez is elősegítette, hogy a reaktortér szabaddá vált. Tíz-tizenkét tonna(!!) radioaktív anyag jutott ki, ami elszennyezte az egész világot, Dél-Amerikát kivéve. Osztrák fizikusok kiszámították, hogy a hirosimai atombomba által okozott radioaktív csapadék ezerszeresét produkálta a négyes blokk robbanása. A jódizotóp 8,3 nap alatt bomlik le, ezért szeretnek inkább erről beszélni. De a plutónium már 24 400 év alatt, a cézium 30,2 év alatt, a stroncium 50,5 nap alatt — és így tovább — feleződik meg. A xenon-izotóp egészen addig ott volt Csernobilban és Kijev utcáin, amíg le nem bomlott, hiszen az gáz.

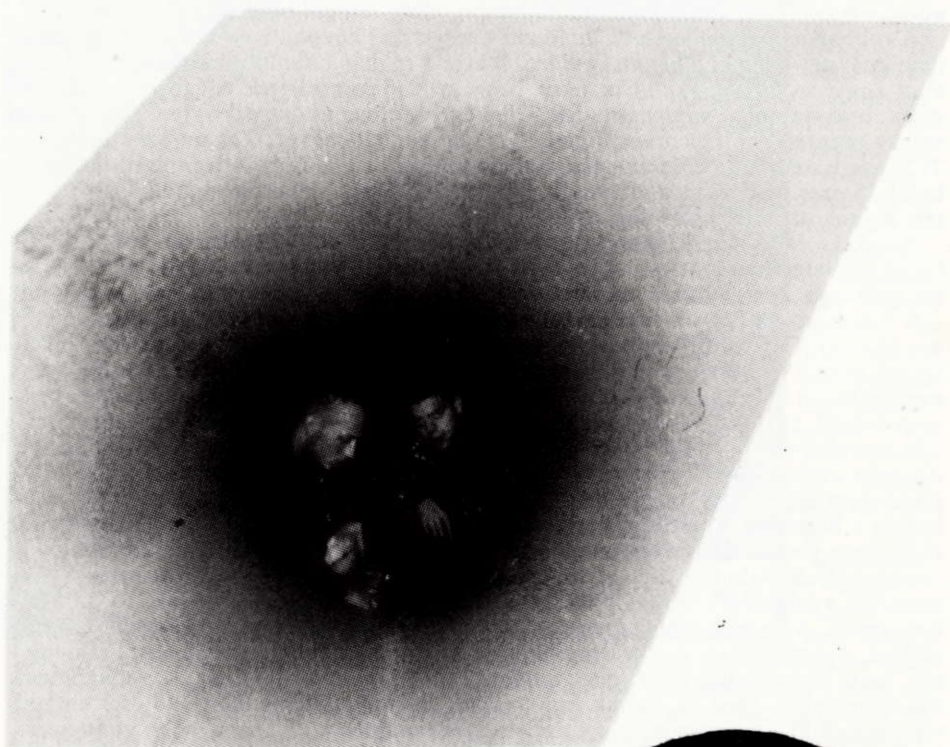
A robbanást rögtön jelezték az állami energetikai központnak. Ott Legaszov akadémikust nevezték ki a bizottság élére. Ő este 8-ra már Csernobilban volt és 3-4 nap alatt annyi izotópot gyűjtött be teste, hogy az első rosszullétek világossá tették számára: csak napjai vannak hátra. Megírta végrendeletét és öngyilkos lett. Ő szervezte meg a mentést is; 450 orvosbrigád, 1250 orvos, 920 nővér, 720 orvostanhallgató, 2720 asszisztens vett részt az egészségügyi munkában. Három—tizenöt kilométeren belül 25 ezer embert mozgósítottak, akik 350-550 millisievertig terjedő sugárterhelést kaptak (a hazai háttérsugárzás 2 millisievert!)

Az ukrán és belorusz egészségügyi miniszter adatai alapján a három állam összefekvő területein, ami messze több, mint 10 ezer km², a népszaporulat 39-40 százalékkal csökkent. A vérbetegek száma 2-3%-kal nőtt, a gyermekleukémia Belorussziában már 5-6-szoros, a pajzsmirigyrák 2-3-szoros (1986 előtt egy sem volt Belorussziában, ma 59 van). Gyakoribb az impotencia, az emésztőszervi megbetegedések 3,8 százalékkal nőttek a robbanás előtti helyzethez képest. A gyermekek 80%-a valamilyen pszichológiai vagy pszichiátriai betegséggel küszködik. Sugármentes élelmiszert nem tudnak adni az embereknek, alapvető gyógyszerek is hiányoznak. A három állam összefekvő területein 100 újszülöttre 4 veleszületett rendellenesség esik (azelőtt tízezerre esett egy). Nem szabad figyelmen kívül hagyni azt, hogy a californium és a plutónium egyes vegyületei a ciánnal egyenértékű mérgek. Mivel a hatóságok eltitkolták a balesetet, a parasztok kint kapálgattak a répaföldön. A levegőből kihulló rádióaktív port a répa levele megkötötte, így a kint dolgozó emberek lábán súlyos sugárfekélyek alakultak ki. Sok láb nélküli, csonkított ember él ezen a területe. Azt mondják a jelentések, hogy 31 ember halt meg, de ez már akkor sem volt igaz, amikor leírták. Az első 2-3 héten mintegy 360 embert vesztettek, köztük a helikopterpilótákat, operatőröket. A likvidátorokat az ország legtávolabbi területeiről is behívták, majd hazaküldték őket; otthon nem tűnt föl, miért haltak meg. A pedagógusokat is behívták, mert ők tudtak írni-olvasni. Harminchat óra alatt 175 ezer embert telepítettek ki. Összesen mintegy tízezer haláleset történt. A legnagyobb gond azonban a néma halál, ami 5—15 év múlva jelentkezik. Mértékadó vélemények szerint Európában 70 év alatt 30 ezer fő rákhalálozására lehet számítani.

A balesetet 18 nappal jelentették be a világnak. Legelsőként egy finn katona mérte a megnövekedett radioaktivitást, mivel a finnek annyira féltek a szovjet atomtechnológiától, hogy a határőrségük fel van szerelve dózismérővel. Másodikként egy orosz rádióamatőr adását vette egy angol teherhajózási vállalat Leningrádból hazatérőben levő hajóstiszte. Hajnali 3 órakor a következő szöveget adta le: „Uram Isten, mi történt? Ég a mennybolt, ég a föld, ég minden, gyertek segítsetek, segítsetek, segítsetek! Ilyet még nem láttatok!"

Csernobil az emberi tudatlanság és lelkiismeretlenség iskolapéldája. Régen az embert kellett félteni a technikától, most az embertől kell félteni a technikát. Csernobilban hat olyan hibát követtek el, amelyek közül ha egy is kiesett volna, ma nem beszélne Csernobilról a világ. Csak imádkozhatunk, hogy hasonló, felelőtlenségből bekövetkező tragédia ne történjen mégegyszer.

Leaetherstrip

Plesure of penetration LP/CD
Science for the satanic citizen 12"/5" CD
Aspectsof aggression 123
Japanese bodies 12"
Object V. 12"/5" CD
Solitude of confinement LP/CD

LEATHER STRIP:

NOTHING SEEN, NOTHING DONE
SEMMIT SEM LÁTTUNK, SEMMIT SEM TETTÜNK

BÉKÉBEN AZ EMBER LEGNAGYOBB ERÉNYEI: ÖNMEGTARTÓZTATÁS, CSENDESSÉG ÉS ALÁZATOSSÁG

Hatalmas erők kérésére az oroszlánok elé vetettek
Karddal törd meg a büszkeséget a fejedben
Állati vággyal élve a nyers húst
Ha meglátod a fattyúkat, nyírd ki őket
Ez nem illúzió, ez igazi vér
Ez a tűz elpusztíthat, érezd, hogy igaz
Iszod a saját hugyodat, hogy erős maradj
Egy lyukba szarsz, hogy elkerüld a bűzt

NE TEDD EZT AZ ÉLETEDDÉ — LÉPJ LE

Megfojtod a kutyákat, csak hogy elüsd az időt
Az én gyönyöröm: a háziasszonyok megerőszakolása
Milyen aranyos kisfiú a farkaddal a kezében
Fegyvert tartasz a fejéhez — most férfinak érzed magad

Ez a pusztítás kora, mindenkinek tetszik
Kapcsold be a híreket, ne nyúlj a bevetőhöz
Amíg ez csak a harmadik világ, addig semmi félnivaló
Küld oda a kamerákat, hogy mindent tisztán láss

A SOLITARY CONFINEMENT (Magánzárka) borítójának üzenete: ÁLLÍTSÁTOK MEG A FASIZMUST, A KÖRNYEZETROMBOLÁST ÉS AZ ÁLLATKÍSÉRLETEKET!

EVIL SPEAKS

GONOSZ BESZÉD

Veszélyes hazugságok az életemről
Felfutnak a gerincemen
Részvétteljes szemek néznek le rám
Gondosan elszakítják a zászlómat
Vezess be a szobába, ahol erősek a gyengék
Ez az a hely, ahová tartozhatok
Láncolj meg, hogy el ne szabaduljak
Kösd be a szemem, hogy ne láthassak

Üvegszilánkokon járva
Tudod, vérezni fog a talpad
Visszatartva összes titkaidat
Tudod, a gonosz beszél

(Ők alkotják a törvényeket — én megszegem azokat!)
Ártatlan lelkek sötét modorban
A nyomasztó szégyen elől rejtőzve
Visszatartva a szavakat,
Amiket hallani akarnak,
Hogy megtalálják a bűnbakjukat
Mutasd meg azt, ahol sosem hajnalodik az éj után
Felejtsd el a helyet, ahonnan az álmok jönnek
Vigyél a legmélyebb lyuk széléhez
Lökj meg, hadd szabadítsam meg a lelkem

Vedd a gondolataimat a kezedbe
Tudod, hogy nem lehet elolvasni őket
Rejtelmem fogja felgyorsítani a terveidet
Felejtsd el, mit mondott a gonosz

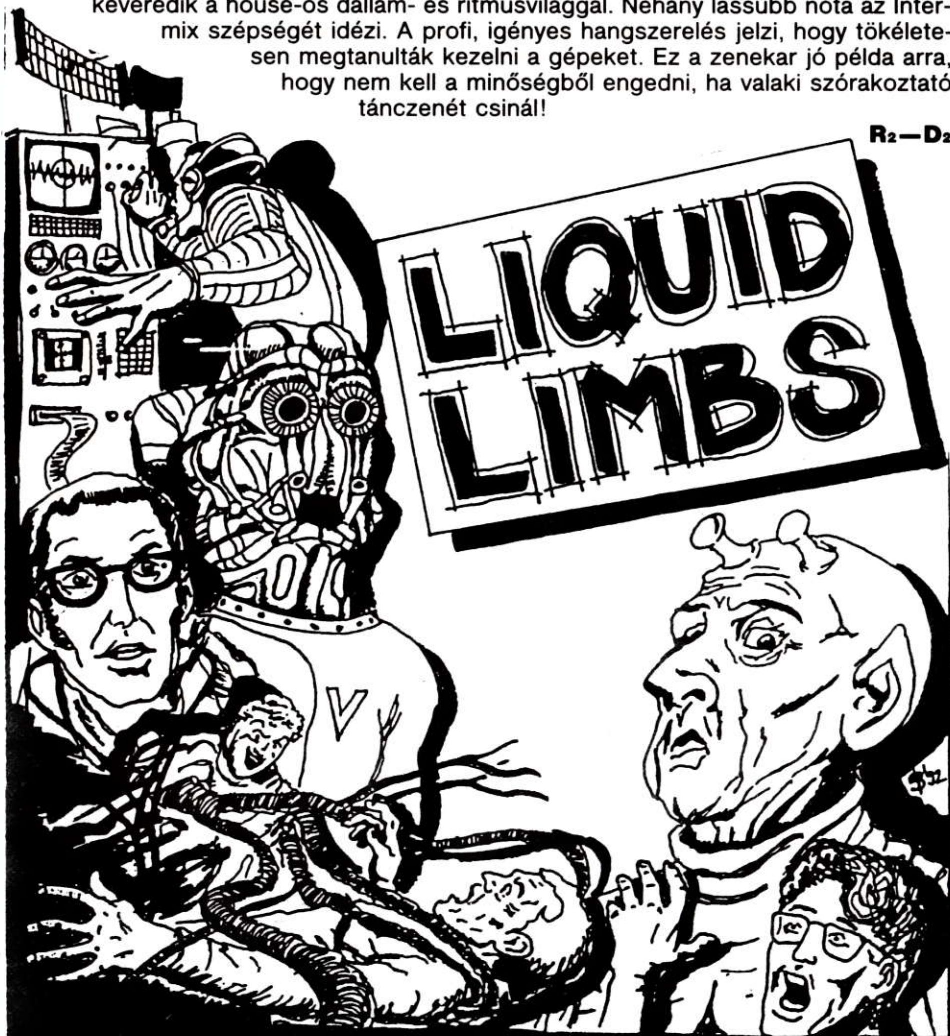

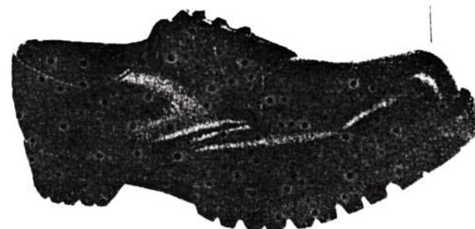
Számomra ők az év meglepetése!

A történet '88 őszén, Miskolcon indult, mikor Mazsi és Robi elhatározta, hogy zenélésbe kezd. Kezdetben Sandwich néven szintipopot nyomtak. A hajdani koncertekről és néhány zseniális nótájukról — mint a Sivatag vagy a De szeretnék újra óvodás lenni — a miskolci közönség legendákat mesélhetne. Tavaly ősszel rádöbbentek e stílus kiúttalanságára és váltottak a techno-house irányába. Aztán májusban csapot-papot otthagyva — egy énekessel kiegészülve — felköltöztek Pestre szerencsét próbálni. Bejött. A nyarat végigjátszották a U2-ben és a Hisztériában, a Fatman klubjában az emberek vizesre izzadták magukat. A Tilos az Á közönsége is többször láthatta őket és méltó előzenekara voltak az Armageddon Dildosnak a Pecsában.

A nagyok, mint Vangelis, J. M. Jarre és a Kraftwerk volt rájuk nagy hatással, így zenéjükben minimális sample-t használva elsősorban ez utóbbi analóg hangzása keveredik a house-os dallam- és ritmusvilággal. Néhány lassúbb nóta az Intermix szépségét idézi. A profi, igényes hangszerelés jelzi, hogy tökéletesen megtanulták kezelni a gépeket. Ez a zenekar jó példa arra, hogy nem kell a minőségből engedni, ha valaki szórakoztató tánczenét csinál!

R₂—D₂

SWAMP TERRORISTS

„Svájc ... Bern ... adóparadicsom ... Alpok ... vadonatúj világ? Kizárt dolog! Itt jön az ezer leomló kőszikla hangja." — írja róluk kiadójuk. Zeneileg közel állnak a Young Gods-hoz, ők is a Techno és a Thrash egyfajta ötvözetét játsszák (bár legújabb albumuk tökéletes Electro-thrash-re sikerült, s a hagyományos techno (EBM elemek csak egy-egy számban fedezhetőek fel — pl. Rebuff, SSM). S mindehhez a zenei horrorhoz egy túlvilági, gyilkos hang párosul. Szövegeik kegyetlenek és ironikusak, nem véletlenül került a REBUFF! maxi borítójára 12 hírhedt tömeggyilkos. Ez a sátáni humor jelent meg első lemezükön is, amelyen egy „Girl you know it is True" Milli Vanili-feldolgozás van (csak a CD-n) Ez az album még maga a brutalitás, táncolható(!) ritmusokkal fűszerezve. Új albumuk sokkal gyorsabb, thrash-szerűbb, mégsem annyira nyers, mint a korábbi számok. Az új lemezhez fűződő érdekesség az is, hogy az egészet gitár nélkül játszották fel — csak szintetizátorokat használtak, illetve használt Str. (ő a zenei részleg, míg Ane H.-nek csak a fotók, szövegek, hörgések és vigyorgások maradnak). Jelenleg a thrash-metál KREATOR(!) zenekarral turnéznak Európa szerte. Amennyiben zenéjük ilyen iramban fejlődik tovább, még sok örömet (vagy inkább dühöt?!) okozhatnak rajongóiknak.

THE SWAMP TERRORISTS:
NIGTMARE (RÉMÁLOM 1990)
Senki sem állíthat meg engem
Sem halál, sen angyal
Hiába imádkozol
A LYUK nagyobb és sötétebb lesz
Mint egy sikoly
Légy óvatos
Felépítem az akasztófádat
Gondolj rá,
Gondolj rá,
Hogy létezem!

DISZKOGRÁFIA:
He is Guilty! 12"
Grim-Stroke-Disease (1990) LP/CD
Rebuff! 12" Maxi CD
Grow-Speed-Injection (1992) LP/CD

KISSME
(Thanks to MACHINERY for help!)

BIGOD 20

Egy album, amelyet öt év várakozás előzött meg. A fogadkozások: „Ez az album a techno-történelem klimaxa lesz", „A legnagyobb kultusza lesz" — részben valóra váltak, részben nem. A hangzás nagyon európai, s nem titkoltan érződik rajta az Euro Techno fejlődésének útja: Depeche Mode, Front 242, Moskwa TV hangok hallatszanak. Ez nem is véletlen, hiszen a lemezek gyártásában részt vett TALLA 2XLC, JEAN LUC DEMEYER és JALLOKIN. Egy korszak lezárása ez a 80-as ébek technójának. Kár, hogy a nagylemezüket ilyen későn adták ki — két-három évvel ezelőt többet adhatott volna. Ma egy kicsit idejétmúlt lett, mégis sikeres: a tagok neve garantálja a profi hangzást — s kétségtelen, rendkívül szépek és jók, de hiányzik a BIGOD 20-s arculat — túl sok a saját behatás. Szövegeik néha sajnos elég komolytalanok — főleg a táncolhatóbb számoknál. S ami még érdekesebb: ők az első Zoth Ommog-együttes, amelyik be tudott sikerrel törni az USA techno-piacára (igaz, ehhez szükség volt egy-egy house-os remixre). Hát, fiúk, sok sikert!

(Thanks to M. R. Gmbh)
KISSME

DISZKOGRÁFIA

89)	America	(12")
90)	The Boy	12"/MCD
91)	Carpe Diem	12"/MCD
91)	ON THE RUN	12"/MCD
92)	Steel Works!	LP/CD

EXQUISITE CORPSE

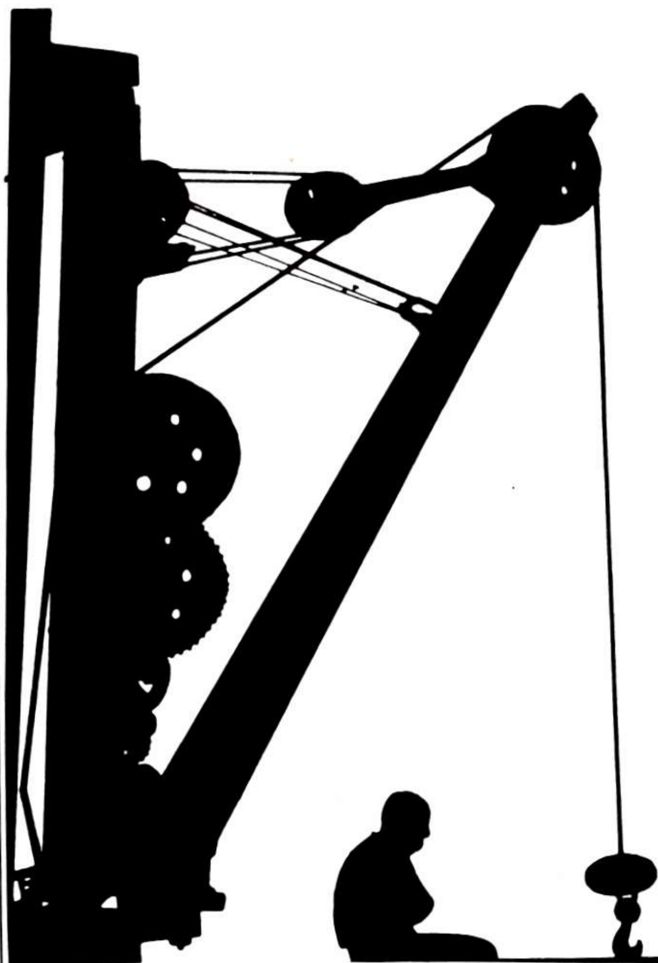

A zene tisztító ereje. Fondorlatból és hangok manipulálásából született meg a Dream Night Dance Music című LP. „Látomásom egyfajta terápia, amely a valóságot sugározza." A különböző zenei irányzatok (jazz, belga-techno, Kraftwerk) pillanatnyi és mindenkori leképezése. A különböző hangok tökéletes összegyűjtése új hagyományt kreált. Az elmúlt tíz év a rendelésre épített szintetizátorok kipróbálásával és kísérletezéssel telt el. A gondolatok kicserélésének igénye hozta létre a THE Katharos Foundation-t, amely azonos eszközöket használó személyek csoportja. Összeolvasztották elképzeléseiket, szemben úszva az áramlattal. Az eredmény: extrém. A gondolatok erősebbek. Kényszerítik a közönséget, hogy figyeljen, ébredjen fel, és hogy megtisztuljon. Együtt elkezdtek videókat, zenét, rajzokat és verseket készíteni. Az eddigi és ezutáni tudásukat az EGYSÉG-nek köszönhetik. Az Exquisite Corpse terve, hogy felszabadítsa a hangokat, a zenét, s ezáltal a hallgatót is. A Tökéletes Hulla megtette első lépéseit.

KISSME
(köszönet a KK Recordsnak)

Azoknak, akik csak technot hallgatnak, szeretnénk bemutatni néhány olyan zenekart, amely nem ebbe a műfajba tartozik, de meghatározói a '80-as éveknek.

TEST DEPARTMENT

Mély alázat, tisztelet a zene mint nyelv iránt. Rozsda, veríték, vérző sebek koncerteken, performanceken és lemezeken. Az emberség, a szolidaritás hosszú történetének ereje. Hazaszeretet és nemzetköziség. Megszállott hit szabadságban, saját igazságosságunkban. Elszánt keresés, vágy az egymásra találásra a gyűlölet, megaláztatás, hatalom világában.

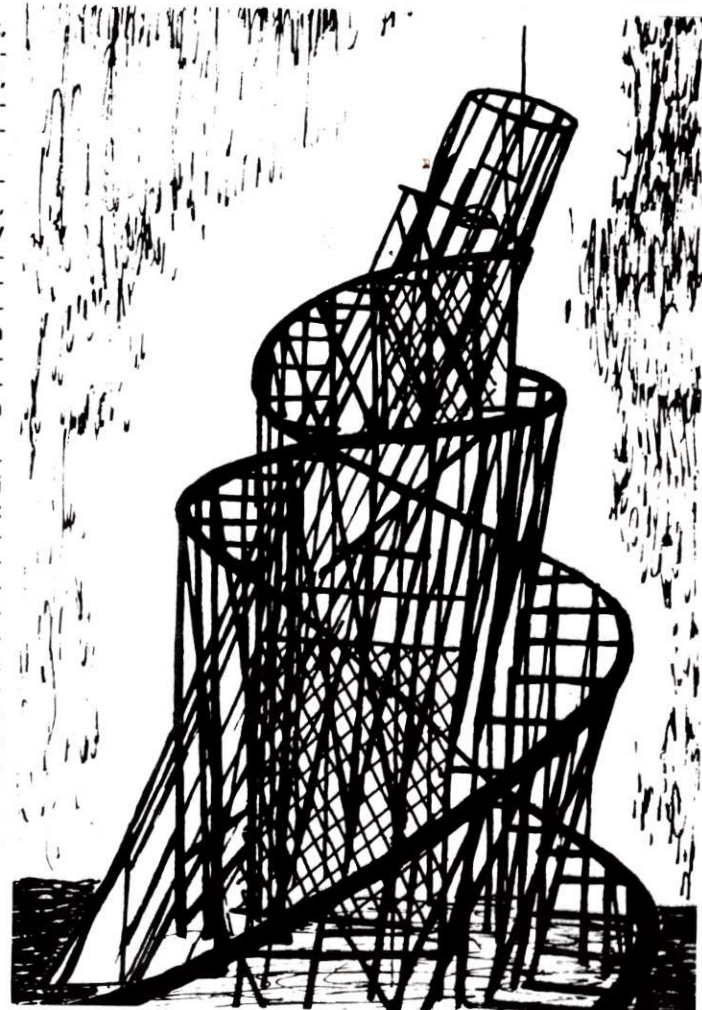
A Test Department 1981-ben alakult angol—skót művészeti és politikai csoport. Tevékenységében az elesettek, kihasználtak és kisemmizettek képviseletére, hangjának megszólaltatására esküdött föl. Programjainkban megfeszített koncentrációval és fizikai munkával, könyörtelen intenzitással és pontossággal fémeket, ipari alkatrészeket szólaltat meg. Elemi erővel tárja elénk munkásosztállyal vállalt sorsközösségét, politikai azonosulását. Őszinteségével, kérlelhetetlen nyíltságával mély önvizsgálatra késztet.

Az alkotás a csoportnál értük való, öntörvényű, kollektív tevékenység. A közönség nem elérendő cél, vagy megvetés tárgya, hanem inspirációjának alapja, életének és munkájának soha ki nem apadó forrása.

Előadásain, filmjein, lemezein senki sem kerül kiemelt szerepbe vagy helyre. Minden mozzanat, hang a közös felelősségvállalás csodálatos megnyilvánulása. Ez, a tagok önkéntes névtelenségéhez hasonlóan — a mondanivaló fontossága készítőinek személyével szemben — nála elvi kérdés. Individualizmus, öncélúság és elitizmus előadása közben, kalapácsai súlya alatt nyeri el igazi értelmét, igazi tartalmatlanságát.

A csoport lemezei és fontosabb munkái:

1984 Beating the retreat LP
Program for progress c. film
1985 Shoulder to shoulder LP, a Dél-Wales-i sztrájkoló bányászok kórusával közösen. A lemez és a turné összes bevételét a sztrájk támogatására fordítják.
1986 The unacceptable face of freedom LP
1989 Gododdin LP, ősi kelta monda feldolgozása.
1992 Pax Britannica LP, az edinburgh-i szimfonikus zenekarral. Himnusz Angliáért.
És számtalan nagyszabású színházi est, performance.

FRONT 242

HIVATALOS KÖZLEMÉNY

A FRONT 242 zenekar szeretné újra megerősíteni, hogy tagjai teljesen szembehelyezkednek bármilyen extrém szélsőjobboldali eszmével, doktrínával vagy ideológiával. A FRONT 242 elutasítja, hogy nevét összekapcsolják a Fasizmussal, Nácizmussal vagy Neo-Nácizmussal és akármilyen más hajlam antidemokratikus, szélsőséges irányzatával. A FRONT 242 igényli a jogot a művészi kifejezés szabadságára és törekszik a környezetük erkölcsének felfedezésére és világunk sértetlenségére, méltóságára.

Részeket kiragadni az egészből gyakran félrevezető lehet; a tagok múltban tett kijelentéseinek összevágása és magabiztos újságírók által bemutatott félretájékoztatás egy hamis és eltorzult FRONT 242 image-hoz vezetett. Az ilyen szellemileg tisztességtelen gyakorlatok, többek között, vezettek el oda, hogy koncerteket töröltek és megrongálódott a zenekar hírneve.

(A fenti közelménynek az előzménye az, hogy tavaly néhány francia újságíró túl messzire ment és fasisztának nevezte a zenekart. Ők nem látták elegendőnek az újságírók beperlését, így a fenti szöveget minden nagyobb nyugati lap és az új CD-k is tartalmazták — a szerk.)

DISZKOGRÁFIA:

7" — PRINCIPLES	(1981)
7" — U MEN	(1982)
LP/CD — GEOGRAPHY	(1982)
12"/MCD — TWO IN ONE	(1983)
LP/CD — NO COMMENT	(1985)
12"/MCD — POLITICS OF PRESSURE	(1985)
7"/12"/MCD — INTERCEPTION	(1986)
CD — BACKKATALOGUE	(1987)
12"/CD — MASTER HIT	(1987)
LP/CD — OFFICIAL VERSION	(1987)
7"/12"/MCD — HEADHUNTER	(1988)
LP/CD — FRONT BY FRONT	(1988)
7"/12"/MCD — NEVER STOP!	(1989)
7"/12"/MCD — TRAGEDY »FOR YOU«	(1990)
12"/MCD — TRAGEDY »FOR YOU« TWO	(1990)
LP/CD — TYRANNY »FOR YOU«	(1991)
MCD — MIXED BY FEAR	(1991)
7"/12"/MCD — RHYTHM OF TIME	(1991)
CD — THE CATALOGUE	(1992)

Köszönet Francoise-nak

THE YOUNG GODS

1989 nov. 19., PE-CSA

A francia—svájci zenekar második lemezének — L'eau Rouge (angolul Red Water, vagyis Vörös víz), melyet a brit szaksajtó már a megjelenésének napján az év lemezének kiáltott ki-bemutató turnéján Európa szinte összes országát érintve hazánkba is ellátogatott. Ez szolgáltatott alkalmat, hogy az együttesről bővebben is szó essék.

Bár a kiadást a Play it Again Sam! Records jegyzi, első hallásra szembetűnő, hogy itt nem a megszokott techno zenéről van szó. Több annál. Zenéjükben szimfonikus egységet alkot a heavy metalos, kemény gitárfal, a torz indusztriális hangok özöne és a technos alapok dübörgése. Tulajdonképpen stílus szerint besorolhatatlan, de nem is ez a lényeg. A három tagú zenekar dob—ének—sampler felállásban a legmodernebb technikát használja elképzelései megvalósításához. Avatottabb hallgatóknak feltűnik, hogy a gitárok bizony digitális úton vezérelt sampler gitárhangok. Érdekes, hogy a mai angol nyelvű zenék tömegében ők ragaszkodnak a francia megszólaláshoz. (Ez alól egy-két nóta kivétel.) Meglepő az is, hogy a lemezeken ellenpontként a feszült ritmusok feloldására egy-egy francia sanzonszerű, melodikus költeményt is elhelyeznek.

A borítók tökéletesen szemléltetik a Young Gods zenéjét. Az egyiken kövekbe vésve találjuk a zenekar nevét, jelezve e zene örökérvényűségét, a másikon egy nagy narancssárgás-vöröses folt előtt, ami éppúgy lehet a tűz, mint a Nap is.

A Young Gods nem a külsőségekre építi stratégiáját. A színpadon nincs semmi különleges show elem, csak a puszta hangszerek, illetve néhány nagyon erős fényű, vakító fehér lámpa, melyeket időnként felgyújtanak a közönség felé, hogy ezzel segítsék azt a tudatlan állapot elérésében. A három tagot az utcán nyilván nem néznénk meg, de a színpadra állva láthatóvá válik a különbség. Teljesen átélik azt, amit játszanak. A billentyűs végig csukott szemekkel, arcán földönkívüli sugárzással és megfoghatatlan mosollyal dolgozik, csak arra a néhány pillanatra tér újra vissza közénk, míg a lemezeket komputerében kicseréli. A dobos is egészen eksztatikus állapotban van, hullámzásszerűen lassítja-gyorsítja a kemény ütemeket, melyek a gyomrunkban döbörögnek. Az énekes fájó, rekedt hangja valahonnan egészen mélyről tör fel. Egészen átszellemülten adja magát oda a zenének. Mozgása teljesen lelassul, gyerek módjára csapkod karjaival, hogy emelkedjen feljebb és feljebb, majd a korcsosult szárnykarokkal egyensúlyoz ég és föld között. Ő már messze kiszakadt ebből a világból és lebeg valahol ott fent. A koncert végén, a kényszerű ébredés után, többször visszajönnek megköszönni a reinkarnációból visszatért közönség szeretetteljes, értékelő tapsát, sőt a legvégén ők maguk tapsolnak meg minket.

A Young Gods újra írja a techno zenéről alkotott fogalmunkat, túlmutat azon és kitágítja annak határait. Valami teljesen újat hozott nemcsak ebbe a műfajba, de Európa, sőt a világ zenéjébe is. „Teljesen elszigeteltek. Az egyetlen együttes jelenleg, amely megelőzte korát." (Melody Maker). „Az avantgárd együttes. Az európai alternatíva, válasz Amerikának." (NME)

B.A.L.

A lemezről Franz nyilatkozott a Best magazinnak:

— *A vörös minden egyszerre. Az égető meleg, a szenvedély színe. Azt hiszem, hogy ez a lemez sokkal szenvedélyesebb, sokkal romantikusabb és sokkal pszichedelikusabb, mint az előző. Új típusú szerelmes dalokat találtunk ki. A mai szerelem nekünk erőszakosabb, sötétebb talán . . . Amikor írok, mindig előnyben részesítem a vizuális élményt az „üzenettel" szemben. A halál lánya című dalt például lehet az újjászületés dalának tekinteni. Olyan, mint a vörös víz (L'eau Rouge). Ez sem nem vér, sem nem bor. Valami a kettő között, ami az erekben folyik, és amitől táncra perdül az ember. Nem kell félni tőle. Akárcsak a L'Amourirtól, amely nem negatív dolog. A legfontosabb, hogy az ellentmondás megmaradjon.*

— A Melody Maker — miközben agyondicsérte a lemezt, azt írja, hogy kissé „macho" szemléletű a L'eau Rouge.

— *Ha az ember minden kritikát a szívére vesz, akkor egy idő után bedilizik. A lényeg, hogy maga tudja, mit akar. Kétségtelen: ez a lemez erőszakos. Erőszakos olyan értelemben, hogy nagyon erős, nagyon nyers. A Young Godsban nem kevés az irracionális, a kaotikus elem, tele vagyunk szürrealizmussal. Megkaptuk már egyszer-kétszer, hogy fasiszták vagyunk. De szerintem a tulajdonságaink teljesen ellentétben állnak mindazzal, ami a fasizmus lényege. Talán a radikalizmusunkkal keverték össze. Erotika is van benne, nem is kevés, de ennek semmi köze a „macho" szemlélethez.*

— Amíg az első lemezen a hardcore és a könnyedség uralkodik. Véletlen?

— *Ez a zene nem hagyja magát irányítani. Az ember hall különböző hangokat, és megpróbál belőlük kihozni valamit. Nem te választod a zenét, a zene választ téged. Az első lemez mindenekelőtt gitárhangulatot akart árasztani — Van Halentől Hendrixig, Manuel de Falláig. Persze, mindez hangkeverésként szólalt meg . . .*

— Nem lenne kedved ahhoz, hogy a bandában igazi gitárok szólaljanak meg?

— *Nem, mert a Young Gods felállása pontosan meghatározza a három zenésznek a szerepkörét, és nem hiszem, hogy kihasználtuk volna már e felállás minden lehetőségét. Később lehet, hogy olyan irányban indulunk el új hangokat kutatni, amikor az igazi gitárokra is szükség lesz. Úgy gondolom, számunkra a felfedezés a legfontosabb, az emberiségben való gazdagodás. És addig, amíg lesz egy pici tény, amely vezet bennünket ebben — a Young Gods is létezni fog . . .*

A Young Gods:

Use — dob
Franz — ének
Alan — billentyű

N. L.

A következő interjú a ZILLO magazinban jelent meg, miután megjelent az új lemez, a TV SKY.

— Fogalmazhatunk úgy, hogy te vagy az együttes motorja?

— *Igen, ez mindenképpen igaz, ami persze nem jelenti azt, hogy a többiek ötleteit nem hasznosítjuk munka közben.*

— Legelső felvételeiteken franciául énekeltél. Mi az oka, hogy az új lemezen csak angolul előadott számok szerepelnek?

— *Az angol szövegeket akkor írtam, amikor az USA-ban éltem. Ha nem az anyanyelveden kell beszélned és gondolkodnod, egy idő után elkezdessz ezen az idegen nyelven írni is. Én még mindig szeretem a francia nyelvet, de az utóbbi időben könnyebben tudtam gondolataimat és érzéseimet angolul kifejezni. Azonban ha valaki nem a saját anyanyelvén kíván dalokat szerezni és előadni, igencsak csiszolnia kell nyelvtudását — akácsak nekem kellett —, hogy magabiztossá váljék; hiszen az idegen nyelvben ejtett hibák könnyen nevetségessé tehetik a színpadon. Ugyanakkor az angol nyelvet precízebbnek tartom a franciánál. Mindezek ellenére egy új és különös érzés volt egy egész lemezt angolul énekelni. Talán kísérletfélének is fel lehet fogni.*

— Költőnek vagy intellektüellnek neveznéd-e inkább magadat?

— *Nem, nem! Zenész vagyok, semmi más. Vannak emberek ugyan, akik minden dologból valamilyen — annak lényegével teljesen ellentétes — jelentést tudnak kihámozni. Én viszont a szavakat a zenéhez írom és nem fordítva. Sokan meg azt gondolják, hogy azért mert mindenről véleményük van, már intellektüellek. Az én zeném viszont az én kultúrám — az én anyanyelvemen. Ennyi és nem több.*

— Hogyan fogadod azokat a kritikákat, amelyek zenei antitalentumként írnak rólatok, azért mert szerintük amit a lemezeiteken hallani, az tisztán a samplerek munkája.

— *Nem fogod elhinni, de imponálnak nekem ezek a kritikák. Ha a samplerek zavarják őket a zenénkben, akkor ez az ő problémájuk, nem az enyém. Mellesleg amióta létezik a sampler, mindenki használja azt, akár ötletek vagy dallamok plagizálására is.*

— Legújabb anyagotok, a TV Sky még agresszívabb, még brutálisabb elődeinél. Miért e változás?

— *Nem tartom agresszívnek a lemezt, de tény, hogy erőszakosabb az ezt megelőzőeknél — pozitív értelemben véve. Pozitív, derengő, cselekvő energia sugárzik belőle. Talán kicsit brutális is . . . de ehhez számold hozzá azt, hogy zenélés közben egy idő után nem vagyok már ura önmagamnak, ami néha a zenében is megmutatkozik. Ez persze nem feltétlenül rossz.*

— . . . kicsit állatiassá válsz?

— *Igen, így is mondhatjuk. Ettől olyan explozív a zenénk.*

— Angliában a jó sajtótok nyomán már szinte kolduszenekarként kezelnek benneteket. Mi a véleményetek erről?

— *Természetesen előny az, ha valaki kiterjedt ismeretséggel rendelkezik és ezáltal nagyobb sajtót kap — ez persze a lemezeladási statisztikákban is jelentkezik. De őszintén szólva nem érzem, hogy ennek nyomán sokminden megváltozott volna.*

— Te is úgy gondolod, hogy ti lennétek a rock'n'roll jövője?

— *Remélem nem. Úgy gondolom, hogy a rock'n'roll elég ügyes ahhoz, hogy önmagát továbbfejlessze. Az olyan együttesek, mint mi, csak egy kis része vagyunk ennek a folyamatnak. Ebben a változásban minden együttes a saját stílusát adja, azzal vesz részt. Ez a rock'n'roll jövője.*

— A dalszövegeitekben sokszor van szó a nagyváros és az emberek kapcsolatáról. Érdekel ez a téma?

— *Igen. Minél nagyobb egy város, annál több „energia" halmozódik fel benne. A nagy várost gondolataim megszemélyesítésének tartom.*

— Hogyan jellemeznéd sajátos dalszerkezeteiteket?

— *Meglehetősen személyes, belső indíttatású dolgok ezek, éppen ezért lehetetlen róluk pontos leírást adni . . .*

— Mit terveztek a turné után?

— *Lehetséges, hogy újra gitáron fogok játszani, amihez kedvem is volna . . .*

— . . . de nem a Young Gods-nál?

— *Ki tudja?!*

YOUNG GODS diszkográfia
Young Gods — EP 1986 (3 számos — Envogé!, Soul idiot, C.S.C.E.L.D.F.); Did you miss me Irrdum boys — EP 1987; Young Gods LP 1987; L'eau rouge LP 1989; Lounge route EP 1990; Young Gods Play KURT WEILL LP 1991.
TV Sky LP 1992; Skinflowers EP 1992.

ESCALATOR

Új csillag a magyar techno egén! Kb. 2 éve kísérem figyelemmel a Mozgólépcső nevű fiatal, nagyon tehetséges zenekar működését. A névválasztás találó, hisz magában rejti az állandó felemelkedést. Tudásuk a play-back koncerteken domborodik ki igazán: az énekes higanymozgásával lázba hozza a közönséget, a dobosról nem is beszélve, aki olyan lendülettel dolgozik, mintha egy konditeremben lenne. Ezek után kíváncsian vártam Helicopter című kazettájuk megjelenését, amelyet a Nagyferó Produkció önszántából adott ki (az öreg rocker remek érzékkel választja ki a felkarolandó tehetségeket) és amely bizonyára meghozza a hajszolt népszerűséget a bandának.

Először a borítóról: a számítógéppel *tervezett(!)* helikopter és a körülötte lévő térbeli testek JÓNÁS SZABOLCS hozzáértését és fantáziáját dicsérik. (Nem tudom, hogy a színelnyomás véletlen vagy szándékos.) Telitalálat az alsó sarokban elhelyezett kedves játékfigura is, talán a zenekar ideológiáját tükrözi. Tökéletesen passzol a zenekar szellemiségéhez. Belül fény derül a két zenész zseniális inkognitójára: 2RT+TB és IGOR. (Ez a legfontosabb, ha valaki zenélni kezd.) Ők a Mozgólépcső tagjai. A számokat közösen írják, a rejtélyes címek (M.V.K.V? H.INST., SAMPLER=X.Y.) dinamikus, rendkívül változatos nótákat takarnak. Bár néhány alap ismerősen hat, ez biztos a hallgató hibája. A számok javarésze ugyanabban a tempóban íródott, a jellemző struktúra a basszus félhanggal fel- ill. leugratása. Zenei ötleteik kifogyhatatlanok (pl. a SAMPLER=X.Y. című számból kihagyták a basszust), a dalokat német és angol(!) ún. speachek színesítik, persze ezek nélkül nem is tartoznának az EBM műfajába. Mindemellet a kazetta további erénye, hogy bármikor megfordítod, ugyanaz folytatódik, mint ami elkezdődött.

Érdemes néhány szót az énekről is szólni. Kár, hogy 2RT+TB csak három számban örvendeztet meg bennünket gépies hangjával, pedig ez sokat emel az amúgy sem alacsony szintű produkción. A különös műgonddal megírt szövegek az EBM jellemző témáit dolgozzák fel. Csak néhány sor példaként: „Reflektorfények villannak fel / Szemközt hatalmas jármű jön / De nem hajtasz odébb / Mert sztárnak születtél!" Vagy a kedvencem: „A számítógép lovagjai eldöntötték mindent / Megírták a főprogramot és győzedelmesked-nek!".

A fiúk a nagy példaképek nyomdokán haladnak. (IGOR egy rádióinterjújára jegyzem meg, hogy sem Belgium-FRONT 242, sem Anglia-NITZER EBB nem tartozik Skandináviához.) Még szerencse, hogy — ahogy azt magukról mondják — ők az első és egyetlen EBM zenekar itthon. Nem tudom mi lenne, ha több ilyen banda is lenne?! (Bár 10 évvel ezelőtt a GM 49 és TORMA is valami hasonlóval próbálkozott, de ők nem voltak ilyen szigorúak.) Várjuk a folytatást! Addig is DANKE! (ez is egy számcím) az eddigi földet rengető produkciókért!

R₂—D₂

LEGENDARY PINK DOTS

A Legendary Pink Dots-ot mindenképpen ebbe az újságba valónak érezzük, már csak azért is, mert lemezeiket a legnagyobb európai technowave kiadó, a Play It Again Sam! Records jegyzi. Egy lassú, pszihedelikus zene az övék érdekes hangszínekkel (szitár, orgona, hegedű, arab fúvósok, üstdob), bizonytalanul vibráló szintetizátorokkal, ironikus, groteszk szövegekkel. Egyszerre felkavaró, gyönyörű és megtisztító, boldog, mosolygó és sötét, vészjósló. „A Legendary Pink Dots egy apokaliptikus eposz, perverz rémkép, amely szenvedésben végződik. Mint egy Blake vers, vagy mintha a kegyetlen Alice csodaországban szemlélője lenne." **(Melody Maker)** ***A '89-es Carrot fesztivál második napján utolsóként celebrálták műsorukat. A közönség nagy része fekve, csukott szemmel hallgatta végig a felszabadító misét. Az alábbi interjú ekkor készült Edward Kasperrel, az énekessel.***

— *1980-ban álltunk össze néhányan, jó barátok. Az akkori bandából már csak Phil, az orgonista játszik. Első fellépésünkre a stonehange-i fesztiválon került sor, az ősi kövek között, a hatalmas fensíkon. Késő éjjel kerültünk sorra és már csak összesen hatan voltak ránk kíváncsiak. Ennek ellenére a környezet mágikus hatással volt ránk, azonnal bővíteni kezdtük hangszerparkunkat, és hónapokig napi 15-16 órát gyakoroltunk. Aztán egy napon rózsaszín foltok jelentek meg a zongorám billentyűin. Talán égi sugallat volt, ezért vettük fel a Legendary Pink Dots nevet.*

— Végeztek a zenekar tagjai valamilyen zeneiskolát, konzervatóriumot?

— *Csupán holland kültagunk, Heinz végzett zeneakadémiát, mi valamennyien autodidakták vagyunk.*

— Miért települtetek át Hollandiába?

— *Mert Angliában gyakorlatilag lehetetlen megélni olyan különleges zenékből, mint a miénk. Az angol zenei világ rettenetesen korrupt, csak a pénz számít, mindent manipulálnak. Nekünk pedig nincsen pénzünk arra, hogy konkuráljunk ezzel a rendszerrel. Az angol zene irányítóinak csak az számít, hogy egy lemez felkerül-e a listákra. Közben az egyik korongunk Hollandiában nagy siker lett, és akkor úgy döntöttünk, szerencsét próbálunk, mert mindenképpen folytatni szerettük volna ezeket a zenei törekvéseket. Néhány évig nagyon szerény körülmények között éltünk Nijmegenben, de megérte.*

— Zenétekben rengeteg hatás felfedezhető a new wave-től az acid-rockig, az undergroundtól a régi hippi-zenékig.

— *Ha az ember nyitott füllel kíséri a zene világát, akkor óhatatlanul számtalan hatás éri. De ez nem jelenti azt, hogy bárkit is másolnánk. Úgy érzem, hogy e sokféle hatás ma már úgy összeolvadt bennünk, hogy akár Dots-stílusról is beszélhetünk.*

— Szövegeitekben meglehetősen sötét képet festetek a világról.

— *Bár szövegeinkben sok a sötétség, én úgy érzem, zenénk ennek ellenére optimista üzenetet közvetít. A mi felfogásunk szerint a világ pokolian felgyorsult. A világ fejlődése kétezer év óta egyre gyorsabb és gyorsabb, most már száguld, szinte követhetetlen sebességgel. A végső*

kataklizma elkerülhetetlennek látszik, mi mégis bízunk. A Legendary Pink Dots e rohanás filmjének zenéjét komponálja. Megpróbáljuk ráébreszteni az embereket arra, hogy a világ még soha nem volt ennyire összetett, ennyire érdekes, és hogy ezt élvezni lehet, sőt kell.

— Zenétek olyan, mint az egykori „utazás-zenék", lebegő, révülettel teli. Hajdan ezt a zenészek kábítószerekkel érték el. Ti és éltek a drogokkal?

— *Valamikor kábítószereztünk, de ma már nem. Az „utazás-zenéről" pedig az a véleményem, hogy minden olyan zene „utazás", amelynek lényege az állandó útkeresés, amikor elindulunk egy hang nyomában és magunk sem tudjuk, hová vezet a hang útja. A kábítószer szétbombázza az agyat, a zene pedig önmagában is képes a fantázia végletekig való kitágítására.*

— Hollandia valamikor progresszív zenekarairól volt híres, ma pedig több „kőkemény" banda vált onnan ismertté. Milyen a zenei élet nálatok?

— *Hollandia ugyan sokkal szerényebb a zenei üzletben, mint Anglia, de kiváló lehetőségeket nyújt azoknak a zenészeknek, akik a divattól független zenékkel akarnak kísérletezni. E zenészeknek sokkal kevesebbet kell harcolniuk zenéjük jogaiért, mint otthon. A legnagyobb rajongótáborunk egyébként nem Hollandiában van, hanem az — akkor még — NSZK-ban, Franciaországban és az Egyesült Államokban. Sokan azt tartják, hogy az amerikai ízlés sekélyes, ennek ellenére nagyon*

sokan az igényes zene hívei. Persze sok helyen azért nem szeretik a komolyabb zenéket, mert nincs lehetőségük arra, hogy hallják és megismerjék.

— Utolsó albumotok címe The Golden Age, vagyis az Aranykor. Hiszed, hogy lesz még aranykor a rockban?

— *Nem hiszem, hogy valaha is volt aranykor. Voltak ugyan nagyon jó korszakok, mint a '60-as évek közepe, a '80-as évek eleje. Szerencsére mindig voltak olyan zenekarok, amelyeknek a zene volt a fontos, nem a pénz. Azt hiszem, mi is ezek közé tartozunk. Lehet, hogy egy stílusváltással hirtelen meggazdagodnánk, de nem látom értelmét, hogy feladjuk „kaleidoszkop-zenénket". Az már nem a Legendary Pink Dots lenne. Lehet, hogy mi leszünk az utolsó lovagok, de talán a helyzet nem ilyen reménytelen. Jönnek még utánunk más megszállottak.*

— Miért menekülnek előbb-utóbb az önpusztításba a rock nagy megszállottjai? Syd Barret-től Ian Curtisig hosszú a sor . . .

— *Ezek az emberek úgy éltek, mintha légkalapács alá feküdtek volna. Talán az volt a baj, hogy elvesztették a zenébe vetett hitüket. Nekünk ez megmaradt. És ha ez a hit él az emberben, nem kell megőrülnie . . .*

Göbölyös N. László

Akit érdekel a Legendary Pink Dots melankólikus, meditatív zenéje, a következő lemezeket szerezze be:

STONEHENGE

		Faces In The Five	***MLP/CD***
		Courions Gug	***12"***
		Island Of Jewels	***LP/CD***
The Crushed Velvet		***Under Glass***	***12"***
Apocalypse	***LP/CD/MC***	***Any Day Now***	***LP/CD***
		Blacklist	***12"***
The Golden Age	***LP/CD/MC***	***Princess Coltheat***	***12"***
Asylum (dupla)	***DLP/CD***	***Legendary Pink Box***	***(tripla box)***